

Sjøslag om verfts lønn

LO setter sin lit til EFTA-domstolen når den onsdag kommer sammen i Luxembourg for å ta stilling til vilkårene for utenlandske arbeidere på norske verft.

FRODE BUANES
MANGE GAASEMYR
frode.buanes@bt.no

En rekke norske verft har gått til sak mot staten fordi de ikke vil gi utenlandske arbeidere samme vilkår som nordmenn.

– Totalkostnaden på arbeidstimer ved norske skipsverft er økt en god del i forhold til våre konkurrenter i utlandet. For Bergen Group innebærer dette at vi nå gjennomfører en større andel av byggeprosjektene i utlandet for å sikre nødvendig lønnsomhet og opprettholde vår konkurranseevne, sier kommunikasjonsdirektør Øyvind Risnes ved Bergen Group.

Bergen Group har sammen med STX Florø og flere andre norske verft gått til sak mot den norske stat for å få endret en allmenngjort tariffavtale fra 2008 som pålegger dem å gi utenlandske verftsarbeidere i Norge samme lønn og vilkår som nordmenn.

De mener allmenngjøringen går for langt i å pålegge verftene kostnader for utenlandske arbeidere, utover kravet om minstelønn.

– Viktig sak for LO

– Dette er en viktig sak for oss fordi den handler om hvilke krav vi kan stille til utenlandske tjenesteleverandører, sier LOs nestleder Gerd Kristiansen (bildet).

– På hvilken måte?

– LO mener at også norske lønns- og arbeidsvilkår i tariffavtalen skal gjelde for utenlandsk arbeidskraft.

Dette er bakgrunnen for at LO har vært en pådriver for å få gjennom kravet om allmenngjøring av tariffvilkår i verftsindustrien, og Kristiansen sier at LO er fornøyd med å ha fått gjennomslag for sitt syn både i Tariffnemnden og i norske domstoler.

Hun håper EFTA-domstolen

GJESTEARBEIDERE: Mange norske verft vil ikke gi samme vilkår for gjestearbeidere som norske arbeider på verft i Norge. Bildet viser ukrainere på jobb hos Bergen Group.

ARKIVFOTO: RUNE MEYER BERENTSEN

kommer med en kjennelse som støtter opp om den klare kjennelsen i tingretten.

– Avgjørelsen i EFTA-domstolen vil være viktig for LOs videre kamp mot sosial dumping, sier Kristiansen.

Frykter kompetansetap

– Vår lønnsomhet er ikke svekket, men vi står i fare for å tape fagressurser og viktig skipsbyggingskompetanse til utlandet. Dette vil på noe sikt kunne resultere i en alvorlig svekkelse av norsk skipsverftsindustri og få store konsekvenser hos lokale og regionale underleverandører til våre verft, sier Øyvind Risnes i Bergen Group.

Verftene mener allmenngjøringen av deler av den såkalte verkstedsoverenskomsten strider med EUs utstasjoningsdirektiv. En dom fra Oslo tingrett i januar i fjor konkluderte med at allmenngjøringen var i henhold til loven, men verftene anket saken til Borgarting lagmannsrett.

Tidligere i år ba lagmannsretten EFTA-domstolen om hjelp til hvordan EU-reglene skal tolkes. Onsdag skal denne saken opp

fakta

Allmenngjøring

- Allmenngjorte tariffavtaler er en avtale om at samme lønns- og arbeidsvilkår skal gjelde for alle som utfører arbeid innen et område, selv om man ikke er en del av avtalen.
- Det er et virkemiddel for å hindre at utenlandsk arbeidskraft får dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det som er vanlig i Norge.
- I oktober 2008 vedtok Tariffnemnden å allmenngjøre deler av Verkstedsoverenskomsten. Tariffnemnden oppnevnes av regjeringen, og består av en leder og to andre uavhengige medlemmer, pluss en representant fra LO og en fra NHO.
- I tillegg til skips- og verftsindustrien er det innført allmenngjorte tariffavtaler i byggebransjen, i jordbruks- og gartnerinæringene og innen renhold.

til høring for EFTA-domstolen i Luxembourg. Domstolens vurdering vil legge klare føringer for utfallet i lagmannsretten.

EFTAs overvåkingsorgan, ESA, har tidligere sagt at allmenngjøring av tariffavtaler ikke i seg selv er i strid med EU-reglene. Denne saken dreier seg om hvor omfattende disse tariffavtalene kan være utover å sette grenser for minstelønn.

20 prosent tillegg

Den allmenngjorte tariffavtalen fra 2008 regulerer langt mer enn minstelønn for norske og utenlandske arbeidere i Norge, bl.a.:

- Ordinær arbeidstid skal ikke overstige 37,5 timer i snitt, til tross for at arbeidsmiljøloven har en grense på 40 timer.
- Det skal betales et tillegg på 20 prosent for arbeidsoppdrag som krever overnatting borte fra arbeiderens hjemsted.
- For arbeidsoppgaver som krever at man må bo hjemmefra, skal det også gis en kompensasjon for reiseutgifter, hjemreiser, kost og losji.

Det er spesielt de to siste punktene som vil være kostbare for en bedrift med mange gjestearbeidere, ettersom disse pr. definisjon alltid jobber hjemmefra.

Verftene har varslet at de vil kreve erstatning dersom de vinner frem mot staten. Det er ikke gitt noe anslag på beløp, men dersom det skulle vise seg at det er betalt 20 prosent for mye lønn til alle utenlandske arbeidere siden 2008, sier det seg selv at det er snakk om mye penger.

Storm om grønn energi

Det blåser opp til storm i regjeringen når vindkraftkroner skal fordeles neste år.

HANNE TENFJORD SKODJE
hanne.skodje@aftenbladet.no

Fra nyttår trer et nytt fornybar-regime i kraft – kalt det grønne elsertifikatmarkedet. Denne ordningen skal skape fornybar energi og vindkraftkroner framover. Men hva skjer da med pengene Enova årlig har brukt på vind? Avgjørelsen er utsatt til våren og til revidert nasjonalbudsjett for å se an hvordan vindsatsningen blir gjennom sertifikatmarkedet. Det ligger an til storm i kastene.

Senterpartiet og SV vil at mest mulig av vindkronene skal forbli hos Enova og brukes på teknologiutvikling. Arbeiderpartiet mener det vil gi en formidabel vekst til selskapet som ikke uten videre kan rettferdiggjøres. Etter det Aftenbladet erfarer, ønsker Arbeiderpartiet at midler tilsvarende det Enova har brukt på vindsatsninger de siste årene skal tas ut av regnestykket. Det fikk Frederic Hauge i Bellona til å kalle statsbudsjettet for en «vingeklipping av Enova».

